

**متن پیشنهادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در خصوص
اصلاح آئین نامه مشاغل سخت و زیان آور موضوع ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی
(آئین نامه مورخه ۱۳۹۶/۲/۵ هیئت محترم وزیران)**

ماده ۱- کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی، بیولوژیکی محیط کار غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال بیمه شده تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می شود که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن باشد. مشاغل سخت و زیان آور موضوع این ماده به دو گروه تقسیم می شوند:

الف - مشاغلی که صفت سخت و زیان آوری با ماهیت شغلی وابستگی دارد اما می توان با بکارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی مناسب توسط کارفرما سختی و زیان آوری آنها را حذف نمود.

ب - مشاغلی که ماهیتاً سخت و زیان آور بوده و با بکارگیری تمهیدات بهداشتی، ایمنی و تدابیر فنی توسط کارفرما، صفت سخت و زیان آوری آنها کاهش یافته ولی کماکان سخت و زیان آوری آنها حفظ می گردد.

تبصره: کارگران مشمول قانون کار موضوع قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور- مصوب ۱۳۶۷- و اصلاحات بعدی آن « که شاغل در دستگاههای اجرایی (وزارتخانه ها، موسسات و شرکتها، دولتی، شهرداریها، بانکها و سازمانهایی که شمول حکم بر آنها مستلزم ذکر نام است می باشند) و همچنین مشمولین قانون « حفاظت در برابر اشعه - مصوب ۱۳۶۸- « و اصلاحات بعدی آن از شمول این آئین نامه خارج و تابع قوانین و مقررات مربوطه خواهند بود.

ماده ۲- تعیین سخت و زیان آور بودن مشاغل موضوع ماده (۱) و نوع آن گروه « الف » و گروه « ب » حسب درخواست کارگر، کارفرما، تشکلهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی در هر کارگاه با اندازه گیری، بررسی سوابق، انجام بازدید و بررسی شرایط کار توسط کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بازرسان کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کارشناسان بهداشت حرفه ای سازمان تامین اجتماعی و با تأیید توسط کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی موضوع این آیین نامه انجام می گیرد.

تبصره ۱: در موارد مشمول بند « الف » ماده (۱) این آیین نامه که استاندارد حدود تماس شغلی عوامل بیماری زا و سخت و زیان آور وجود دارد اتخاذ تصمیم قطعی در کمیته ها مستلزم اندازه گیری و اظهار نظر کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کارشناسان مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار وزارت تعاون و رفاه اجتماعی، کارشناسان بهداشت حرفه ای سازمان تامین اجتماعی و یا سایر مراکز دارای مجوز از وزارتخانه های یاد شده است، می باشد

تبصره ۲: فرمهای درخواست به نوعی طراحی گردد که پس از درخواست متقاضی، موارد جهت ارائه مستندات به کارفرما اطلاع داده شود.

تبصره ۳: تعیین مصادیق مشاغل گروه (ب) موضوع ماده (۱) صرفاً از طریق شورای عالی حفاظت فنی صورت می پذیرد.

تبصره ۴: گزارشات آلاینده سنجی جهت تعیین سخت و زیان آور بودن مشاغل از تاریخ تهیه حداکثر به مدت ۲ سال قابل استناد بوده مگر در مواردی که طی مدت مذکور گزارشی مبنی بر خروج مشاغل کارگاه از زمره مشاغل سخت و زیان آور به کمیته های استانی ارائه گردد

تبصره ۵: مشاغلی که براساس درخواست کارفرما بصورت گروهی (کلیه مشاغل) به موجب عناوین شغلی هر ساله توسط مراکز مجاز اندازه گیری میگردند بایستی ملاک اظهار نظر کمیته قرار گیرند.

تبصره ۶: وزارت بهداشت و آموزش پزشکی مشاغلی که استاندارد و حدود تماس شغلی عوامل بیماری زا و سخت و زیان آور وجود ندارند را احصاء و شورای عالی حفاظت فنی پس از تصویب آن رابه کمیته های استانی ابلاغ می نماید. کمیته های مذکور صرفاً نسبت به تطبیق مشاغل اظهار نظر می نمایند.

تبصره ۷: اندازه گیری در هر کارگاه به موجب ماده ۱۶ این آئین نامه منحصر به همان شغل و در همان کارگاه خواهد بود.

تبصره ۸: به موجب ماده ۲ این آئین نامه جهت اندازه گیری ، درخواست آندسته از متقاضیان که در استانهای مختلف اشتغال داشته اند از استان مربوطه استعلام گردد.

ماده ۳- کارفرمایان کارگاههای دایر که از تاریخ تصویب این آیین نامه تمام یا برخی از مشاغل آنها در کمیته های بدوی و تجدیدنظر استانی یا شورای عالی حفاظت فنی، سخت و زیان آور شناخته شده یا می شود مکلفند ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ تصمیم قطعی کمیته یا شورا حسب مورد نسبت به ایمن سازی عوامل و شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوط (مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام و صفت سخت و زیان آوری مشاغل موضوع بند « الف » ماده (۱) را حذف و صفت سخت و زیان آوری مشاغل موضوع بند "ب" ماده (۱) کاهش و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی موضوع ماده (۹) این آیین نامه برای بررسی و تأیید گزارش نمایند

تبصره ۱: در مورد کارگاههایی که پس از تصویب قانون یاد شده ایجاد میگردد کارفرمایان مکلفند قبل از بهره برداری گواهی لازم از وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر رعایت ایمنی و سالم سازی محیط کار عاری از آلاینده های شغلی طبق قانون کار و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی را اخذ نمایند.

تبصره ۲: کارگاههایی که به موجب تبصره ۱ اقدام و دارای گزارش اندازه گیری میباشند مکلفند اظهار نظر کمیته قرار میگیرند.

تبصره ۳: وزارتخانه های تعاون ، کار و رفاه اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان تامین اجتماعی مکلفند کارگاههایی که مشاغل آنها سخت و زیان آور شناخته شده است و یا طبق این آیین نامه سخت و زیان آور تعیین می گردد پس از گذشت مهلت مقرر در این ماده بازدید و نتیجه را کتباً به کمیته بدوی استان گزارش نمایند.

تبصره ۴: در صورتی که کارفرمایان اقدامات اصلاحی سالم سازی محیط کار را بر اساس تبصره ۳ ماده ۳ انجام داده باشند کمیته های ایمنی نسبت به خارج نمودن مشاغل از سخت و زیان آوری اعلام نظر نمایند

ماده ۴- شاغلین در کارهای سخت و زیان آور حداقل سالی یکبار به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی آنان توسط مراکز بهداشتی و درمانی از طریق دفترچه بیمه مورد معاینه قرار گیرند و نتایج آن در سامانه جامع بازرسی طب کار منعکس و کارفرمایان امکان برداشت نتایج از معاینات را داشته باشند.

تبصره ۱: تغییر شغل بیمه شده که در معرض فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور باشد بر اساس مقررات پیش بینی شده در قانون کار صورت می گیرد.

تبصره ۲: معاینات قبل از استخدام طبق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - انجام می گیرد

تبصره ۳: در صورت عدم انجام تکالیف مقرر در بند (۲) جزء «الف» ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶)، مصوب ۱۳۷۱ - مصوب ۱۳۸۰ -، سازمان تأمین اجتماعی ضمن انجام تعهدات قانونی نسبت به بیمه‌شده هزینه‌های وارده را مطابق ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی از کارفرمای مربوطه وصول خواهد نمود

ماده ۵ - به استناد تبصره (۱) ماده (۹۶) قانون کار مقررات و ضوابط انجام معاینات پزشکی موضوع ماده (۴) این آیین‌نامه اعم از قبل از استخدام و ادواری اختصاصی و هرگونه معاینه پزشکی دیگر در این ارتباط مطابق با دستورالعمل و آیین‌نامه‌های جاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

تبصره: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است تمهیدات لازم برای اعلام نتایج معاینات موضوع این ماده را متناسب با شرح وظایف سازمانهای ذی‌ربط بعمل آورد

ماده ۶ - کمیته بدوی استان موظف است حسب گزارش کارشناسان موضوع ماده (۲) بررسی و در صورت تأیید، حذف صفت سخت و زیان‌آوری در مشاغل بند «الف» ماده ۱ مراتب را برای خروج کارگاه از شمول این آیین‌نامه به مراجع ذی‌ربط ابلاغ نماید و در صورت عدم حذف صفت سخت و زیان‌آوری محیط کار در مشاغل بند «الف» ظرف مهلت مقرر، وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به موجب مفاد قانون کار و سازمان تأمین اجتماعی حسب تبصره ۳ ماده ۴ این آئین‌نامه مکلفند اقدامات لازم را به عمل آورند.

تبصره: به منظور اجرای بند ۱ تبصره ۲ قانون در جهت سالم‌سازی عوامل شرایط محیط کار وزارت خانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند نواقص، ایرادات و اشکالات مشخص شده در قانون کار و آئین‌نامه های مربوطه را به کارفرمایان ابلاغ نمایند.

ماده ۷ - سیاستگذاری کشوری کارهای سخت و زیان‌آور موضوع این آیین‌نامه و رسیدگی به درخواست کمیته‌های بدوی و تجدیدنظر استانی موضوع ماده (۹) و همچنین نظارت و هماهنگی بر فعالیت کمیته‌های مذکور و اعضای آنها در این آیین‌نامه به عهده شورای عالی حفاظت فنی است.

تبصره ۱: دستورالعمل اجرایی نحوه فعالیت کمیته‌های مذکور و نظارت بر آنها وسایر مواد مرتبط با مواد این آئین‌نامه به پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی با تصویب شورای عالی حفاظت فنی خواهد بود.

تبصره ۲: دیرعامل سازمان تأمین اجتماعی یا معاون وی و معاون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حق رأی در زمینه کارهای سخت و زیان‌آور موضوع این آیین‌نامه عضو شورای عالی حفاظت فنی خواهند بود.

ماده ۸ - به منظور تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور براساس ضوابط و سیاست‌گذاریهای شورای عالی حفاظت فنی و مقررات مربوط، کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی هرکدام با هفت عضو اصلی به شرح زیر برای مدت دو سال منصوب می‌شوند و معرفی افرادمنتخب به عنوان نماینده کارگران و کارفرمایان (موضوع بندهای ۷ و ۶) حداکثر برای یک دوره دیگر بلامانع است.

الف - کمیته بدوی استان مرکب از اعضای زیر می باشد:

۱- معاون امور بیمه‌ای اداره کل تأمین اجتماعی استان به عنوان رئیس جلسه

۲- رئیس بازرسی کار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان

۳- کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی ذی‌ربط.

۴- کارشناس بهداشت حرفه‌ای اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان

۵- معاون ویا نماینده مرتبط اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان.

۶- یک نفر نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان و با داشتن حداقل مدرک کارشناسی فنی و مهندسی.

۷- یک نفر نماینده کارفرمایان با معرفی کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی استان و با داشتن حداقل مدرک کارشناسی فنی و مهندسی

تبصره ۱: جلسات کمیته‌های بدوی و تجدیدنظر استانی در سازمان تأمین اجتماعی استان تشکیل و با حضور پنج نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات جلسه با اکثریت آراء حاضرین معتبر و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۲: در استانهایی که دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مستقل وجود دارد در صورت طرح پرونده‌های مرتبط با منطقه تحت پوشش، کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشکده مزبور، جایگزین کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۳: با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب‌نظر و اساتید مربوط جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می‌باشد.

تبصره ۴: در صورتی که مجمع و کانونهای استانی تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (۴) و (۵) ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور از بین اعضای تشکلهای حائز اکثریت به تشخیص سازمان کار و امور اجتماعی استان و با انتخاب تشکل ذی‌ربط استان معرفی می‌شوند.

تبصره ۵: رأی کمیته بدوی در صورت عدم اعتراض از سوی کارگریا کارفرما ظرف مدت پانزده روز اداری از تاریخ ابلاغ قانونی به موجب قانون آئین دادرسی مدنی قطعی و لازم‌الاجرا بوده و در صورتی که هریک از طرفین (کارگر و کارفرما) به رأی بدوی اعتراض داشته باشند درخواست تجدیدنظر خود را کتباً به اداره کل تأمین اجتماعی استان تسلیم نمایند. رأی کمیته بدوی در سه نسخه تهیه که یک نسخه به کارفرما، یک نسخه به کارگرو یک نسخه در سوابق نگهداری می‌گردد.

تبصره ۶: هیچ یک از اعضای کمیته‌های بدوی همزمان نمی‌توانند عضو کمیته تجدیدنظر باشند. همچنین اعضای مذکور نمی‌توانند در جلسه تجدیدنظر پرونده‌هایی که در هنگام رسیدگی بدوی به آن رأی داده‌اند با حق رأی شرکت نمایند.

تبصره ۷: تشکلهای موضوع بند ۶ و ۷ علاوه بر اعضای اصلی، هرکدام یک نفر عضو علی‌البدل را نیز معرفی می‌نمایند.

ب - کمیته تجدیدنظر استان مرکب از اعضای زیر می‌باشد:

۱- مدیر کل تأمین اجتماعی استان به عنوان رییس کمیته

۲- مدیر کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان و یا مدیر روابط کار استان

۳- معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ذی‌ربط

۴- مدیر کل درمان تأمین اجتماعی استان

۵- مدیر کل صنعت، معدن و تجارت استان یا معاون وی

۶- نماینده کارگران حسب معرفی تشکل حائز اکثریت استان بنا به تشخیص اداره کل تعاون، کارورفاه اجتماعی استان وباداشتن حداقل مدرک کارشناسی فنی ومهندسی

۷- نماینده کارفرمایان با معرفی کانون انجمنهای صنفی کارفرمایی استان وباداشتن حداقل مدرک کارشناسی فنی ومهندسی

تبصره ۱: رأی کمیته تجدیدنظر استان از تاریخ ابلاغ قطعی و لازم الاجرا می باشد.

تبصره ۲: در صورتی که مجمع و کانونهای استانی تشکلهای کارگری و کارفرمایی موضوع بندهای (۶) و (۷) ایجاد نشده باشند، نمایندگان مزبور از بین اعضای تشکلهای حائز اکثریت به تشخیص اداره کل تعاون، کارورفاه اجتماعی استان و با انتخاب تشکل ذی ربط استان معرفی می شوند

تبصره ۳: در صورت تساوی آراء (موافق و مخالف) اعم از بدوی و تجدیدنظر، جلسه بعدی با حضور همه اعضا تشکیل خواهد شد.

تبصره ۴: کمیته های استانی موظفند در آراء صادره نوع سخت و زیان آوری مشاغل گروه « الف » رابه استناد اندازه گیری و ذکر آن در فرمهای درخواست مشخص نمایند. در خصوص گروه « ب » باتوجه به اعلام نظر شورایعلی حفاظت فنی نسبت به تطبیق آن اقدام نمایند.

تبصره ۵: در استانهایی که دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی مستقل وجود دارد در صورت طرح پرونده های مرتبط با منطقه تحت پوشش، معاونت بهداشتی دانشکده علوم پزشکی جایگزین معاونت بهداشتی دانشگاه می شود.

ج - با تصویب کمیته استانی دعوت از افراد صاحب نظر، اساتید و کارشناسان مربوطه جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی بلامانع می باشد.

د- کارفرمایان کارگاهها مکلفند با کارشناسان موضوع ماده (۲) و کمیته های موضوع ماده (۸) این آیین نامه همکاری و مدارک مورد نیاز را در اختیار آنان قرار دهند.

ماده ۹- وظایف کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی به شرح زیر تعیین می شود:

الف - وظایف کمیته های بدوی :

- ۱- اتخاذ تصمیم و صدور رای در خصوص تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور با مواد این آیین نامه و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمانهای ذی ربط از سوی رییس کمیته بدوی.
- ۲- رسیدگی و تصمیم گیری در خصوص مواردی که با اتخاذ تدابیر لازم حالت سخت و زیان آوری شغل یا مشاغل از بین رفته و در زمره مشاغل عادی درآمده اند و اعلام آن به مراجع ذی ربط به منظور حذف امتیازات ویاوظایف مرتبط با کار سخت و زیان آور
- ۳- اجرای سیاستها و مصوبات شورای عالی حفاظت فنی

ب - وظایف کمیته های تجدیدنظر استانی عبارت است از رسیدگی، اظهارنظر و تصمیم گیری در خصوص اعتراض به آراء کمیته های بدوی استانی موضوع ماده (۸) این آیین نامه که توسط بیمه شده یا کارفرما درخواست گردیده است و اعلام نتیجه به متقاضی و سازمانهای ذی ربط از سوی رییس کمیته تجدید نظر

ماده ۱۰- رای صادره از سوی کمیته های استانی که قطعی و لازم الاجرامیباشد برای متقاضیان داخل کشور ظرف ۳ ماه و متقاضیان خارج از کشور ظرف ۶ ماه از تاریخ قطعیت قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری میباشد. به جهت جلوگیری از تضییع حقوق متقاضیان می بایست این عبارت در کلیه آرای کمیته های تجدیدنظر استانی درج گردد.

ماده ۱۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تغییرات حدود مجاز مواجهه شغلی آلاینده‌های محیط کار و عوامل بیماریزا را هر ساله به شورای عالی حفاظت فنی اعلام و شورای مذکور مراتب را به کمیته‌های استانی (بدوی و تجدیدنظر) کارهای سخت و زیان‌آور برای اجرا ابلاغ می‌نماید.

ماده ۱۲- علاوه بر کارهای سخت و زیان‌آور مشخص شده طبق مصوبات شورای عالی حفاظت فنی و موارد تأیید شده توسط کمیته‌های استانی، موارد زیر نیز سخت و زیان‌آور شناخته می‌شوند.

۱- مشاغلی که در ندامتگاه‌ها و زندان‌ها مستقیماً با زندانی ارتباط دارند

۲- مشاغلی که مستقیماً در مراکز روان‌درمانی با بیماران روانی مرتبط هستند

۳- خبرنگاری

تبصره: مصادیق خبرنگاری با تأیید کمیته بدوی موضوع ماده (۸) تعیین می‌شود

ماده ۱۳- نحوه توالی و تناوب اشتغال در مشاغل سخت و زیان‌آور به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱- ایام زیر چنانچه در فواصل اشتغال به کارهای سخت و زیان‌آور واقع شود، به عنوان سابقه اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور محسوب می‌گردد.

الف - تعطیلات هفتگی

ب - تعطیلات رسمی و تعطیلات اعلامی از سوی مراجع ذیصلاح

ج - ایام استفاده از مرخصی استحقاقی

د - ایام استفاده از مرخصی بابت ازدواج یا فوت همسر، پدر، مادر و فرزندان به مدت ۳ روز با دریافت دستمزد در مورد مشمولان قانون کار.

هـ - ایام استفاده از مرخصی استعلاجی یا استراحت پزشکی اعم از اینکه حقوق ایام مزبور توسط کارفرما پرداخت شود و یا اینکه بیمه شده از غرامت دستمزد ایام بیماری استفاده کرده باشد.

و - تمام یا قسمتی از خدمت نظام وظیفه در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل یا حضور داوطلبانه در جبهه.

ز - دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده براساس آن به عنوان آزاده شناخته شده باشد حسب تقاضای وی.

۲- ایام و موارد زیر چنانچه در فواصل اشتغال بیمه شده به کارهای سخت و زیان‌آور واقع شود، موجب زایل شدن توالی اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور نمی‌گردد

الف - ایام خدمت وظیفه سربازی (دوران ضرورت و احتیاط) مشروط بر اینکه بیمه شده حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگشته و یا اینکه در کار دیگری که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار شده باشد.

ب - دوران توقیف بیمه شده در صورتی که منتهی به محکومیت وی نگردد و یا اینکه کارفرما براساس تکلیف قانونی حقوق دوران مزبور را به بیمه شده پرداخت نماید.

ج - ایام حالت تعلیق که به واسطه عوامل قهریه طبیعی و یا حوادث و مخاطرات اجتماعی (مانند سیل، زلزله، جنگ و آتش‌سوزی) که خارج از اراده کارفرما و بیمه شده بوده و در نتیجه آن کارگاه به طور موقت تعطیل می‌گردد.

د - ایام استفاده از مقرری بیمه بیکاری مشروط بر اینکه بیمه شده قبل از برقراری بیمه بیکاری در مشاغل سخت و زیان‌آور اشتغال به کار داشته و در حین مقرری بگیری و یا حداکثر تا دو ماه پس از اتمام دوره مزبور در مشاغلی که سخت و زیان‌آور شناخته شده مشغول به کار شده یا طبق این آیین‌نامه بتواند بازنشسته شود.

هـ - ایام خدمت در جبهه که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد.

و - دوران اسارت یا محکومیت سیاسی که بیمه شده براساس آن به موجب قانون آزاده شناخته شده باشد.

ز - ایام بلا تکلیفی بیمه شده که مستند به آرای صادره از سوی مراجع حل اختلاف و یا سایر مراجع قانونی منجر به صدور رأی بازگشت به کار یا پرداخت حقوق ایام مزبور شده باشد.

ح - ایام استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری که در فاصله زمانی ۱۳۵۴/۵/۱۰ تا ۱۳۵۹/۱/۴ واقع شده باشد.

ط - مدت یک ماه استفاده از مرخصی بدون حقوق موضوع ماده (۶۷) قانون کار.

۳- ایام و موارد زیر چنانچه در فواصل اشتغال بیمه شده به کارهای سخت و زیان آور واقع شود توالی اشتغال او را از بین برده و موجب تناوب اشتغال وی می‌گردد.

الف - استفاده از مرخصی بدون حقوق به مدت بیش از دو ماه به هر منظور و تحت هر عنوان علاوه بر مرخصی مندرج در بند «ی» ردیف (۲) این ماده.

ب - اخراج، استعفا، انفصال و بازخریدی مشروط بر اینکه حداکثر تا دو ماه در مجموع پس از تاریخ موارد مزبور در مشاغلی که سخت و زیان آور شناخته شده مشغول به کار نشده یا طبق این آیین‌نامه نتواند بازنشسته شود.

ج - اشتغال در کارها و مشاغل عادی به مدت یک ماه.

د - اشتغال در حرف و مشاغل آزاد به مدت یک ماه.

ه - بیمه اختیاری به مدت یک ماه.

و - بیکاری بدون دریافت مقرری بیکاری بیش از دو ماه.

ز - سایر موارد مشابه

ماده ۱۴- شرایط بازنشستگی در کارهای سخت و زیان آور به شرح زیر می باشد

۱- بیمه شدگانی که حداقل (۲۰) سال سابقه کارمتوالی (۷۳۰۰روز) و پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور را مربوط به قبل یا بعد از تاریخ تصویب قانون سخت و زیان آور راداشته باشند، بدون شرط سنی می‌توانند درخواست بازنشستگی از سازمان تأمین اجتماعی نمایند.

۲- بیمه شدگانی که کمتر از (۲۰) سال سابقه اشتغال و پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور رادارا باشند و با احتساب سنوات پرداخت حق بیمه (به صورت عادی) و سنوات ارفاقی ناشی از اشتغال در مشاغل سخت و زیان آور کلیه شرایط مقرر در ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی و تبصره های ذیل آن (سن و سابقه) را احراز نمایند می‌توانند درخواست بازنشستگی را از سازمان تأمین اجتماعی تقاضا نمایند.

۳- چنانچه کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده (۹۱) قانون تأمین اجتماعی قبل از رسیدن بیمه‌شده شاغل در کارهای سخت و زیان‌آور به سابقه مقرر در بند (۱) فوق، فرسایش جسمی و روحی وی را ناشی از اشتغال به کارهای سخت و زیان‌آور تشخیص و تأیید نمایند

۴- این قبیل بیمه‌شدگان به صرف ارایه درخواست بازنشستگی مجاز به ترک کار نبوده و می‌باید احراز شرایط و استحقاق آنها جهت بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان‌آور رسماً از سوی سازمان تأمین اجتماعی به آنها ابلاغ و سپس ترک کار نمایند

۵- چنانچه بیمه‌شده شرایط استفاده از بازنشستگی پیش از موعد در کارهای سخت و زیان‌آور را طبق این آیین‌نامه احراز کند سازمان تأمین اجتماعی مکلف است نسبت به برقراری مستمری وی از تاریخ ترک کار این ماده اقدام نماید

۶- افرادی که حداقل بیست (۲۰) سال متوالی یا بیست و پنج (۲۵) سال متناوب سابقه پرداخت حق بیمه در مشاغل سخت و زیان‌آور مربوط به قبل از تاریخ تصویب قانون را داشته باشند و یا در آینده شرایط مذکور را احراز نمایند می‌توانند درخواست بازنشستگی خود را با رعایت بند (۱) این ماده به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم نمایند

ماده ۱۵- کارفرمایان مکلفند پس از احراز شرایط بازنشستگی طبق بند ۴ جزء ب، معادل چهار درصد (۰.۴٪) به نرخ حق بیمه از تاریخ تصویب قانون به بعد و به موجب بند ۶ جزء ب معادل چهار درصد (۰.۴٪) مستمری برقراری را قبل از تصویب قانون اصلاح تبصره ۲ الحاقی ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰ به نسبت سنوات اشتغال در مشاغل سخت و زیان‌آور را که توسط سازمان تأمین اجتماعی محاسبه و مطالبه می‌گردند به طور یکجا یا به طور اقساطی به سازمان یادشده پرداخت نمایند.

ماده ۱۶- آثار محدودیتها و مزایای مندرج در قانون برای مواردی که بازنشستگی به موجب این آیین‌نامه ایجاد می‌شود منحصر به همان شغل در همان کارگاه خاص بوده و قابل تسری و تعمیم در دیگر شغل‌های مشابه در سایر کارگاهها نمی‌گردد.

ماده ۱۷- اجرای این آیین‌نامه در مورد آن دسته از مشمولین قانون تأمین اجتماعی که در مشاغل سخت و زیان‌آور وزارت دفاع و پشتیبانی و نیروهای مسلح و شرکتها و سازمانهای تابعه آن به صورت خرید خدمت مشغول خدمت می‌باشند با رعایت مقررات و ضوابط نیروهای مسلح و با هماهنگی سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود

ماده ۱۸- حق الزحمه حضور اعضای کمیته های بدوی و تجدیدنظرو کارشناسان مرتبط معادل اعضای شرکت کننده در هیات های تامین اجتماعی قابل پرداخت می باشد.

ماده ۱۹- سازمان تامین اجتماعی مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی ایران و دستگاههای اجرایی مرتبط سامانه الکترونیکی مشاغل سخت و زیان آور را به منظور خدمات دهی بهتر ظرف مدت شش ماه تهیه و به بهره برداری رساند.